

Тестування без обмежень за часом (за наявності дві спроби) в рамках семестру;

- використання будь-яких зручних гаджетів (дозвіл на які надає викладач) з метою консультацій з дисципліни;

- можливість отримати залік або іспит з дисципліни не тільки в мережі інтернет, а й за допомогою звичайної пошти. Викладач надає індивідуальне завдання, студент виконує у визначений час та надсилає поштою.

Звичайно, ці моделі змішаного дистанційного навчання потребують більш ретельної системної організації, однак саме вони зроблять систему університету більш конкурентоспроможною серед студентів, що збереже та розширить їх контингент.

Зробимо систему дистанційного навчання більш гнучкою, зручною та доступною.

В. В. Котик, В. О. Котик

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК АЛЬТЕРНАТИВНА ФОРМА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Процеси глобалізації, становлення світового інформаційного простору, впровадження нових освітніх технологій змінюють підходи до вирішення традиційних питань освіти. Інформатизація освіти є найважливішим засобом реалізації нової освітньої парадигми, в якій провідна роль належить інформації, розвитку безперервної освіти. Впровадження інформаційних технологій веде до кардинальних змін інформаційно-освітнього середовища, роблячи його більш відкритим, демократичним, трансформуючи окремі освітні центри в єдиний освітній простір.

Протягом особливо останніх 30 років у системах освіти різних країн (Великобританія, США, Німеччина, Іспанія та ін.) ведеться робота з упровадження в практику принципів і технологій дистанційного навчання (ДН), режимів віддаленого і гнучкого навчання на відстані, територіального розподілу і експансії освітніх послуг. Так, наприклад, Відкритий університет Великобританії має 359 регіональних центрів у Великобританії і 72 в інших країнах. Іспанський національний університет дистанційної освіти має 83 регіональних центри в Іспанії та Латинській Америці. Канадський відкритий університет має 4 регіональних центри. Ферн Університет Німеччини має 89 регіональних центрів у Німеччині, Австрії, Нідерландах, Угорщині, Польщі. Відкритий університет Ізраїлю у своєму розпорядженні має більш ніж 148 регіональних центрів. Національний технологічний університет США використовує для навчання більше 350 майданчиків на базі 46 закладів вищої освіти США.

Яка ж ситуація в Україні?

По-перше, Україна також відчуває на собі вплив процесів глобалізації, інформатизації освітнього середовища. Як результат – підписання Болонської угоди і подальші демократизація, відкритість освіти, впровадження дистанційних технологій навчання.

По-друге, з початку 90-х років в Україні спостерігається нестача затребуваних ринком фахівців. Зміни в економічній сфері спонукають ЗВО до відкриття нових спеціальностей, стимулюють розвиток недержавного сектора освіти, більш мобільного та адаптованого до запитів споживача, в тому числі за формами і технологіями навчання.

По-третє, зростає конкуренція ЗВО за споживача, викликана, з одного боку, появою поряд з державними закладами недержавних, тобто збільшенням кількості закладів вищої освіти на території України, з іншого – погіршенням демографічної ситуації.

По-четверте, визнаним фактом стало недостатнє державне фінансування державних ЗВО і їхніх філій, яке значно скоротилося. У цій ситуації заклади змушені шукати нові джерела доходів. Матеріальне забезпечення державних ЗВО все в меншому ступені залежить від бюджету і все в більшій мірі від платних форм навчання.

По-п'яте, заклади, у зв'язку із загостренням конкуренції на ринку вищої професійної освіти, стали просувати свої освітні послуги в регіонах шляхом відкриття філій і представництв, що у свою чергу змусило регіональні ЗВО переглядати технології навчання, знаходити можливості для якісного і недорогого навчання.

І, нарешті, нові інформаційні технології дозволяють ефективно навчати охочих «на відстані», чим негайно скористалися як зарубіжні заклади, здійснюючи експансію освітніх послуг в Україні, так і великі, добре оснащені українські ЗВО, розширивши географію і контингент своїх студентів.

Вищеперелічені фактори сприяли формуванню в Україні субпідрядного ринку освіти з використанням дистанційної форми навчання. Сьогоднішня ситуація на ринку освіти характеризується тим, що стало реальністю віддалене професійне навчання, засноване як на інформаційних технологіях, так і технологіях мережевої географії закладу через відкриття філій, представництв. За цією технологією працюють заклади вищої освіти України, що мають потужний науковий і педагогічний потенціал і широкий спектр напрямів підготовки кадрів різного рівня освіти.

У зв'язку з цим є актуальним уточнення понять системи дистанційного навчання: «дистанційне навчання», «дистанційна освіта», «дистанційні технології», «відкрита освіта».

Проведено оцінку застосування дистанційних технологій у системі вищої професійної освіти України у сучасних умовах, яка показала, що домінуючою технологією навчання на сьогоднішній момент є технологія навчання з використанням кейсів (кейс-технологія на паперових та

електронних носіях). У свою чергу дистанційні технології, побудовані на активному застосуванні технічних засобів навчання (мережеві технології, телекомунікаційні технології), знаходять невелике застосування в системі вищої професійної освіти України.

Основні моделі ДН у системі вищої освіти України: модель «віддалений клас», що реалізується на основі просторової диференціації закладів, мережевого принципу в організації навчального процесу; модель «віддалений студент», що реалізується за допомогою електронних інформаційних технологій (інтернет).

Виявляється позитивне ставлення з боку студентів до дистанційної освіти, розкрито основні фактори, які залучають студентів навчатися у ЗВО системи ДН: навчання за місцем проживання; навчання без відриву від роботи; гнучкий графік навчально-консультативних занять; забезпечення навчально-інформаційними матеріалами.

В. І. Куделя

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

В умовах сьогодення змішане навчання як один з різновидів електронного навчання все ширше входить у практику закладів вищої освіти, в тому числі і УкрДУЗТ. Дистанційне навчання з використанням змішаних технологій має бути орієнтованим на розвиток загальної і фахової професійної компетентності, адаптованим до різних рівнів навчання студентів (низький, середній, високий), максимально наближеним до індивідуальних потреб студентів, а дистанційні матеріали мають бути доступні з будь-яких пристроїв і з будь-яких мереж.

При складанні програми курсу, в межах якої реалізовується підхід змішаного навчання, необхідно: проаналізувати і ретельно підготувати програму і розподілити матеріал курсу для очної (face-to-face) та онлайн частин; встановити часові рамки для кожної теми і визначити темп роботи; визначити, в якій послідовності і як часто онлайн-навчання змінюватиметься очними заняттями з «живими» дискусіями; розробити або перевести у цифровий формат навчальні матеріали (лабораторні роботи, контрольні тести, відеоматеріали тощо); адаптувати під свій навчальний план онлайн-сервіси для командної роботи та управління проектами або розробити власну програму для навчання.

Серед переваг змішаного навчання можна виокремити: відкритість навчального процесу; формування саморозвитку та самоосвіти, тобто студенти самостійно здобувають нові знання за допомогою електронних ресурсів, що стимулює вироблення в них відповідального ставлення до навчання; студент має змогу самостійно обирати зручний для нього темп та обсяг роботи; підвищення комп'ютерної грамотності як студентів, так і